

‘Ο Χριστὸς κήρυξε « τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι »

‘Οταν ἡ ψυχὴ δὲν ἀγαπᾷ καὶ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους, πὺ λέει ἡ Παραβολὴ τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτου, γίνεται «φυγεῖο!» Ἀπὸ τὴν ἴδια ρίζα εἶναι καὶ τὸ ψυχὴ καὶ τὸ φυγεῖο. Καὶ κατὰ τοὺς Προσωκρατικούς φιλοσόφους ὁ κόσμος ἦταν σὲ ἀεριώδη κατάσταση καὶ «ἐψύγη» μετὰ, καὶ ἔγινε στέρεος. Γι’ αὐτὸ λέγεται «ψυχὴ». Καὶ ψυχὴ δὲν ἐννοοῦσαν τὸ πνεῦμα. Τὸ πνεῦμα ἔγινε ἀπὸ τὸν Σωκράτη καὶ δῶθε. Ἐννοοῦσαν τὴν ὅλη ὑπαρξή. Τὴν ὄντοτητα. Καὶ μετὰ ὁ Πλάτων παρατήρησε καὶ τὸ δεύτερο στοιχεῖο τῆς ψυχῆς: τὸ πνεῦμα. Ὁ Πλάτων τὸ παρατήρησε αὐτό. Τὸ δεύτερο στοιχεῖο, τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου. Γι’ αὐτὸ μιλάει κεῖ πέρα γιὰ τὴν προὔπαρξη τῶν ψυχῶν κ.λπ. Πάλι καλὰ ὁ ἀνθρωπος, μὲ ὅσα ἤξερε. Καὶ ὅμως, πάλι καλὰ, ὁ ἀνθρωπος. Ὁ Πλάτων εἶναι μεγάλη ὑπόθεση! Καὶ γιὰ τὴν Ἐκκλησίᾳ μεγάλη ὑπόθεση! Μάλιστα ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος τὸν ὀνομάζει θεῖο Πλάτωνα. Καὶ ἓνας μοναχὸς τῆς Ἀνατολῆς τὸν 5ο αἰ. μ.Χ., στὴν Ἀντιόχεια, ἔβριζε τὸν Πλάτωνα ὅτι τάχα μὲ τὶς δοξασίες του τὶς πλανεμένες κ.λπ. πῆρε στὸν λαιμὸ του πολὺ κόσμος. Καὶ τὸν ἔβριζε πολὺ. Καὶ παρουσιάζεται μπροστά του, «καθ’ ὑπαρ», δηλαδὴ στὸν ξύπνιο, παρουσιάζεται ὁ θεῖος Πλάτων καὶ τοῦ λέει: «Ἀδελφέ, γιατί μὲ ἀδικεῖς;

«Όταν ἦρθε ὁ Χριστὸς στὸν Ἄδη, πρῶτος ἐγὼ Τὸν πίστευα καὶ Τὸν ἀκολούθησα. Τί λές τώρα ἐσύ; Γιατί μὲ ἀδικεῖς;» Τὰ γράφει αὐτὰ ὁ ἅγιος Νεκτάριος στὸ βιβλίο του «Περὶ Ἀθανασίας τῆς ψυχῆς καὶ περὶ ἱερῶν μνημοσύνων». Μπορεῖτε νὰ τὸ βρεῖτε.

«Τί μὲ ἀδικεῖς;», λέει ὁ Πλάτων. Γιατί, ὅταν πῆγε ὁ Χριστὸς στὸν Ἄδη, τί ἔκανε; «Ἐκήρυξε τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι», λέει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος στὴν Α΄ Καθολικῆ, 3ο κεφ., στίχ. 19. Τὰ μαθαίναμε στὴν Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ αὐτά. Στὴν Ἐκκλησιαστικὴ μάθαμε πιὸ πολλὰ ἀπὸ τὴ Θεολογικὴ. Γιατί ἡμασταν λίγοι καὶ ἦταν σὰν εἶδος φροντιστηρίου. Κήρυξε ὁ Χριστὸς μας! Τρεῖς ἡμέρες καὶ τρεῖς νύχτες πῆγε στὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς. Τὸ λέει καὶ ὁ Χριστὸς, τὸ λέει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Λοιπόν. Καὶ κήρυξε «τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι».

Εἶχε, ὅμως, κηρύξει τρία χρόνια πρὶν, κατὰ τὸ ἀνθρώπινο, καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος. Γιατί πῆγε, ὅπως λέει τὸ ἀπολυτίκιο «Μνήμη δικαίου», «Χαίρων εὐηγγελίσω καὶ τοῖς ἐν Ἄδη Θεὸν φανερωθέντα ἐν σαρκί». «Πῆγες μὲ χαρὰ καὶ εὐαγγελίσθηκες στὸν Ἄδη τὴν ἐν σαρκὶ παρουσία τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου». Καὶ γι' αὐτὸ στὴν εἰκόνα τὴν ὀρθόδοξη τῆς Ἀναστάσεως, ποὺ εἶναι ἢ «εἰς Ἄδου κάθοδος», γιατί ἄλλοῦ δὲν τὸν εἶδε κανεὶς τὸν Χριστὸ νὰ ἀνασταίνεται — βάνουν οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ μιὰ σημαία, αὐτὸ εἶναι φτιαχτό. Δὲν ξέρω τί θέλουν νὰ ἱκανοποιήσουν— ἀλλὰ βλέπουμε, λοιπόν, στὴν εἰκόνα αὐτή, πρῶτον καὶ καλύτερον, μὲ φωτοστέφανο, τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Πρόδρομο. Τί νὰ κάνει ἐκεῖ; Νὰ δείχνει πάλι τὸν Χριστό. «Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ». Δείχνει παντοῦ. Καὶ

στό τέμπλο πού εἶναι στήν εἰκόνα, πού εἶναι στά ζερβά, στά ἀριστερά τοῦ Χριστοῦ, πάλι δείχνει τόν ἀμνό. Ἔτσι.

Εἶχε προετοιμάσει, λοιπόν, τοὺς ἀνθρώπους. Καί Τὸν περίμεναν οἱ ἄνθρωποι. Καί Τὸν περίμεναν καί ἄλλοι καί ἀπὸ πρῖν. Κατέβηκαν μὲ πίστη ὅτι ὑπάρχει ἀθανασία, καί ὅταν Τὸν εἶδαν —τὰ λέει αὐτὰ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκη- νός— ἔτρεξαν, ἀφοῦ ἔλαμψαν οἱ κενεῶνες, τὰ δώματα τοῦ Ἄδου, ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Θεότητος, «τῇ ἀστραπῇ τῆς Θε- ότητας», πού λέει τὸ ἀπολυτίκιο, ἔτρεξαν σὰν νὰ ἦταν κά- ποιος πού ἐρχόταν, εἶχαν χρόνια νὰ τὸν δοῦν ἢ δὲν τὸν εἶχαν δεῖ καθόλου καί ἔτρεξαν νὰ τὸν ἀνταμώσουν. Πῶς κάποιος, ἅμα ἔλθει ἀπὸ τὴν ξενιτεία, βγαίνουμε ἔξω, τὸν ἀνταμώ- νουμε καί τὸν σφίγγουμε στήν ἀγκαλιά μας! Τὸν πῆραν τὸν Χριστὸ ἀγκαλιά κι ἔγιναν ὅλοι μαζί, Χριστὸς καί οἱ ἐν Ἄδῃ, ὅσοι πίστεψαν, ἓνα σῶμα. Τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησί- ας. Τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Νά το! Νά το!

Ἡ «Εἰς Ἄδου Κάθοδος» εἶναι μεγάλη ὑπόθεση. Εἶναι δόγμα τῆς Ἐκκλησίας. Γι' αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία, ὅταν κάνει μνημόсуна δυὸ φορές τὸν χρόνο, τὰ καθολικὰ μνημόсуна, πρὸ τῆς Ἀπόκρευ καί πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς, μνημονεύει καί ἀνθρώπους πού δὲν ἦσαν Χριστιανοί, λέει ὁ ἅγιος Νεκτάρι- ος, πού ἔζησαν πρὸ Χριστοῦ. Γιατί; Γιατὶ πῆγε ὁ Χριστὸς κάτω καί πίστεψαν ἐκεῖνοι. Πῶς τώρα τοὺς ἔσωσε καί τί ἔκανε, εἶναι δική Του δουλειά. Δὲν τὰ λέει ὅλα ὁ Χριστὸς. Οὔτε ὅλα τὰ λέει ἡ Ἐκκλησία. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος ὅτι ὁ Χριστὸς μᾶς ἀποκάλυψε ἓνα 10% καί μᾶς ἔκρυψε τὰ ὑπόλοιπα. Μᾶς ἀπεκάλυψε τὸ 10%, γιὰ νὰ σωθοῦμε, καί τὰ ὑπόλοιπα, γιὰ νὰ ταπεινωθοῦμε. Γιατὶ ὁ διάβολος, πού τὰ ἔφερε ὅλα, ἔπεσε.